

YAPTIRIMLAR- YANILTICI UYGULAMALAR

Yaptırımlar, Ukrayna'daki savaşın da etkisiyle medyada ön planda yer almaya başlamıştır. OECD verilerine göre ticaretin %90'ı deniz yolu ile yapılmakta ve bu hacimin 2050'ye kadar üç katına çıkması öngörülmektedir. Durum böyle olunca da Yaptırım dendiğinde ilk akla gelen deniz yolu ile ticaret olmaktadır.

Yaptırım uygulanan ülkelerin ticaretlerine devam etme ihtiyaçları ve bu ticaret için verilen navlunların yüksek olması, bazı armatörleri cezbetmekte ve yaptırımı delmek için yanıtıcı uygulamalara yönelebilmektedirler.

Bu yeni bir konu olmayıp, Yaptırımlar uzun süredir hayatımızda var olsa da, özellikle son dönemde artan Yanıtıcı Uygulamalar, P&I Grup Kulüplerini bu konunun önemini belirten bir sirküler yayınlamaya itmiştir.

Bazı Yanıtıcı Uygulamalar aşağıda değerlendirilmiştir :

Otomatik Tanımlama Sistemi-OTS (AIS) manipülasyonu

OTS, içinde bulunduğu geminin lokasyonu ile beraber gemi ile ilgili çeşitli bilgileri düzenli olarak yayımlayan bir sistemdir. Bu sebeple de en yaygın uygulama OTS'nin kapatılmasıdır. Ancak OTS'nin kapatılması şüphe doğurabileceğinden, bazı armatörler daha da ileri giderek OTS sistemini manipüle etmeye çalışmaktadır. OTS'yi kapatmak yerine, bilgi yayımlamasına izin vermekte, fakat yayınlanan bilgiye, özellikle de konum bilgisine müdahale etmektedirler.

OTS yaptırım takip ve kontrolü için değil seyir güvenliğine yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiş bir cihazdır. Bu yüzden bazı riskli durumlarda (örneğin OTS'nin açık kalmasının gemi personeli tehlikeye düşürebileceği durumlar) kapatılmasına izin de verilmektedir. Hatta gemi kira sözleşmelerine OTS kapama (AIS switch-off Clause) maddesi ilave edilmektedir. Yine, OTS'den veri transferi, bazı bölgelerdeki zayıf sinyal sebebiyle de durabilir.

Kimlik Karıştırma

Gemiği gizlemek, takip ve tespitini engellemek için OTS kapatmanın yeterli olmadığına inanan bazı armatörler, geminin fiziksel görünümü üzerinde de oynamalar yapabilmektedir. Uydular tarafından tespit edilmemek için geminin boyası değiştirilebilmekte, bazı parçalar örtülerek, farklı bir gemi görüntüsü verilmeye çalışılabilmektedir.

Sahte Belgeler

Sahtecilik, yaptırımları delmede sıkça uygulanan diğer bir yöntemdir. Taşınan kargo, yükleme ve tahliye limanını gizlemek için sahte belge düzenlenebileceği gibi geminin gerçek sahibini gizlemek için de evraklarda benzer bir sahtecilik yapılabilmektedir.

Kaptan Halil Solak, MBA
Teknik Müdür

+90 850 420 81 36 (D.236)
halil.solak@turkpandi.com

Darüşşafaka Lisesi'nden 1995 yılında, İTÜ Denizcilik Fakültesi Güverte Bölümünden 1999 yılında mezun oldu. Londra merkezli Zodiac Shipping gemilerinde deniz hayatına başladı. ABD Georgia State University Risk Yönetimi ve Sigorta bölümünde MBA yaptı. Zurich Sigorta Tekne ve Nakliyat Departmanında underwriter olarak çalıştı. OMNI Brokerlik'de sigorta ve reasürans brokeri olarak 9 yılın ardından 2015 yılında Türk P ve I Sigorta A.Ş. ailesine Teknik Müdür Yardımcısı olarak katıldı. Ulusal ve uluslararası medyada birçok makalesi yayınlandı. Exposhipping dahil, Risk Yönetimi ve Deniz Sigortaları üzerine seminerler verdi.

TURKP&I

STS Operasyonu (Gemiden gemiye transfer)

Gemiden gemiye yük/yakıt transferleri sık kullanılan ve yasal operasyonlar olup, özellikle geminin yaşmasının zor olduğu bazı bölgelerde veya zaman kazanmak için yapılabilmektedir. Ancak Yaptırımlardan kaçınmak için de benzer operasyonların kullanıldığı tespit edilmiştir

Bir veya birden çok STS operasyonu ile taşınan yükün gerçek kaynağı gizlenebilmektedir. Bazı durumlarda yaptırıma tabi kargo, taşınmasına izin verilen kargo ile karıştırılarak, yükün gerçek kaynağının tespiti daha da zorlaştırılabilmektedir.

Yaptırımları delmek yasadışı bir işlem olup, cezai uygulamalarla karşı karşıya kalınabilir. Ticari olarak da bu tür bir faaliyette yer alan firma ciddi sıkıntılarla karşılaşabilir. Sadece bu tür faaliyette bulunulduğundan şüphelenilmesi bile firmayı iş yapılması istenmeyen firma durumuna düşürebilir.

Sigorta şirketleri birer kamu otoritesi olmayıp, yukarıda anlatılan uygulamaları da takip etme imkanları yoktur. Ancak yasadışı ticaret sigorta kapsamı dışında olup, bu durum sigorta poliçelerinde de Yaptırım Klozu vb maddeler ile not edilmiştir. Herhangi bir şüpheli davranış bile geminin hatta buna bağlı olarak işletme altındaki tüm gemilerin sigorta poliçelerinin iptaline sebep olabilir.

Armatörler her zamankinden çok daha fazla dikkatli olmalı ve yaptırım kontrolü ile ilgili gerekli özeni göstermelidirler. Bu amaçla çeşitli firmalar ile çalışsalar da nihai sorumluluğun kendi üzerlerinde olduğunu unutmamalıdır.